

AUSZTRIA

A környezetvédelem Ausztriában egyre jelentősebb társadalmi és gazdasági kérdéssé válik. Környezetvédelmi intézkedésekre nem csak a szövetségi hatóságok jogosultak, az egyes tartományoknak és önkormányzatoknak is vannak jogköreik. A felelősség sok szereplő között oszlik meg, ami részben a problémák összetettségéből, részben a történelmi előzményekből adódik. Ausztria sokat költ környezetvédelemre. 1998-ban ez az összeg kb. 3,6 milliárd € volt, ami az ország GDP-jének 2,8 %-a.

A hulladék ártalmatlanításra, vegyi anyagok kezelésére és az égetőművekből származó légszennyezésre vonatkozó szabályozások Ausztriában szigorúak. Például a légszennyezőkre vonatkozó határértékek hasonlóak, mint az USA-ban, Japánban, Németországban és Svájcban. A természetvédelmi megfontolások egyre fontosabb szerepet játszanak az osztrák mezőgazdaságban, a peszticidek és műtrágyák használatát nagyon szigorúan szabályozzák. Az osztrák szövetségi kormány megelőzte az Aarhusi Egyezményt, mikor biztosította, hogy a „Környezetvédelmi információs törvény” alapján a közvélemény hozzájuthat a környezetvédelmi információkhoz.

Az Osztrák Hulladékgazdálkodási Törvény 1990. július 1. óta van érvényben. A törvény 1. cikkelye meghatározza Ausztria hulladékgazdálkodási céljait. Az osztrák kormány csökkenteni kívánja mindazokat a hatásokat, amelyek az emberi jólétet és a biológiai sokféleséget veszélyeztetik. Másrészt a törvény külön kitér arra, hogy a nyersanyagok és az energiatartalékok megőrzése elsőbbséget élvez. Harmadrészt az osztrák kormány olyan politikát folytat, melynek célja, hogy a lehető legkisebb térfogatú hulladék kerüljön a lerakókra. Végül, a megelőzés elve alapján, a törvény csak azoknak az anyagoknak a tárolását tartja elfogadhatónak, amelyek nem veszélyeztetik az elkövetkező nemzedékeket.

A felsorolt alapelvekből következően a Hulladékgazdálkodási Törvénynek az a célja, hogy a hulladékkezelés környezeti hatása a lehető legkisebb legyen. Ennek eszközei az elkerülés és megelőzés, az újrahasználat, az újrahasznosítás és legvégül a megfelelő ártalmatlanítás.

1995-ben Ausztria teljes hulladéktermelését 39 millió tonnára becsülték. Ezen belül az arányok a következők voltak:

- 67% ásványi eredetű hulladék, elsősorban építési és bontási anyag
- 6% víztisztításból, szennyvízkezelésből és vízhasználatból származó hulladék, vagyis elsősorban szennyvíziszap
- 6,4% szilárd háztartási hulladék
- 18% egyéb nem-veszélyes hulladék
- 2,6% (vagyis kb. 1 millió tonna) veszélyes hulladék

Ausztriában a csomagolóanyagok sorsát is külön rendelet szabályozza. A jogszabályt a hulladékgazdálkodási törvény alapján 1993. október 1-jétől léptették életbe. Az előírásokkal kötelezték minden ausztriai gyártót, terjesztőt és importőrt, hogy biztosítsa az Ausztriában forgalomba kerülő valamennyi áruféleség csomagolóanyagainak díjtalan visszavételét és újrahasznosításra történő továbbadását. A csomagolóanyagok sorsát illetően nincs vita és egymásra mutogatás, a jogszabály pontosan előírja a gyártók és a forgalmazók számára a visszavételt. Az utoljára 1996. december 1-jén átdolgozott jogszabály alapján rendezték a csomagolóanyagok kezelésének a problémakörét, előírva ezeknek az anyagoknak a fajtánkénti szétválogatási kötelezettségét, és lehetőség szerinti minél nagyobb arányú

újrahasznosítását. A jogszabály mindenekelőtt az iparra és a kereskedelemre vonatkozik, de a fogyasztók hathatós közreműködését is különféle akciókkal ösztönzik.

Ausztriában a nagyobb élelmiszerüzletekben az üveg visszaváltást hosszabb idő óta automaták végzik. A vásárlónak csak annyi a dolga, hogy egymás után berakja a - magyarországi italos automatákhoz hasonló nagyságú - gépek nyílásába a különféle üvegeket, s minden mást a gép végez. Az automata még arra is figyelmezteti a vásárlót, hogy milyen gyorsan pakolja a nyílásba a kiürült üvegeket. A gép ezután osztályozza a visszaváltandó üvegeket, szoroz, összead, és blokkot nyomtat, amelynek alapján aztán a vásárló a pénztárnál visszakapja a betéti díjat. A betétdíjas árucikkek megvásárlásakor automatikusan felszámítják az üvegek betéti díját.

Nyugati szomszédunknál manapság már az is mindennapos gyakorlatnak számít, hogy a lakásra szállított új bútor csomagolóanyagát a szállító cég ingyenesen elviszi, pontosabban ott sem hagyja, mert az áru átvételekor a szállítók kibontják a csomagolásból az árut, és külön felszólítás nélkül visszaviszik a telephelyükre a fa, a papír, vagy a műanyag csomagolóanyagot. Ugyanezt teszik a különféle műszaki berendezések szállításakor is, de a lakásokban végzett átalakításkor sem marad a helyszínen kiürült cementes zsák, vagy csemperagasztós doboz. Felszólítás nélkül tűnnek el a csomagolóanyagok mindenhol, az építkezések környékét sem borítja szemét, a lakónegyedekben sem hevernek sehol otthagyt csomagolóanyag-cafatok.

Karácsony táján se szeri, se száma azoknak a felhívásoknak, amelyekben arra kérik az osztrák fogyasztókat, hogy az „ajándékcsomagolási láz” hevében se feledkezzenek meg arról, hogy többször használható, vagy könnyen újrahasznosítható csomagolóanyagokat válasszanak. Az utóbbiaktól könnyen meg lehet szabadulni, hiszen például Bécsben szinte az egész városban 100 méterenként találhatóak szelektív szemétyűjtő konténerek - a mintegy 1,5 milliós nagyvárosban 2200 helyen.

A legfrissebb adatok szerint a mintegy másfél milliós osztrák fővárosban az egy lakosra számított szemét mennyisége már évi 564 kilogramm. Ennek majdnem pontosan a felét a háztartások állítják elő, a háztartási szemét mennyisége a főváros minden lakójára számítva 283 kilogramm. Bécsben különböző feliratú szeméttárolók sora biztatja a lakosságot arra, hogy előre válogatva juttassa a szemetet a tárolókba. Külön tartályba kell rakni a karton- és újságpapírt, külön a műanyagot, külön a fémhulladékot, külön a fehér és külön a színes üveget. Külön tárolókba lehet tenni az egyéb háztartási hulladékot, és újabb külön tárolóba a komposztálható szemetet. Ez azt jelenti, hogy egy háztartásban általában hétfelé lehet válogatni a szemetet. A környéken lakók éjszakai nyugalma érdekében üveget csak reggel 6 és este 10 óra között szabad a tárolókba dobni.

Az úgynevezett problémás hulladékok - például a festékek, lakkok, a háztartási olaj, a gáznyomással működő szórók kiürült dobozai - átvételére Bécsben 36 gyűjtőhelyet létesítettek, ahol 1 köbméterig ingyen ott lehet hagyni a hulladékot. Létezik külön szemétszállító szolgálat is, amely a háztartási limlomot térítés ellenében elszállítja. Számos áruház bevezette azt a szolgáltatást, hogy ha náluk vásárolnak új bútort, akkor ingyen elszállítják a megrendelőik használt bútorait.

A lakossági előválogatásnak köszönhetően egy bécsi polgár évente átlagosan 120 kg újrahasznosítható hulladékot gyűjt. Az osztrák hulladékhasznosítási szakemberek szerint a különválogatott hulladék mennyisége a következő években is növekedni fog.

A HuMuSz megjegyzése: Ez a fejezet a szelektív gyűjtés sikereiről szól. A most következő bécsi összefoglalókból ugyanaz derül ki, amit Európa sok országában megtapasztaltak, és amit Magyarországon a HuMuSz évek óta hangsúlyoz: Szép dolog a szelektív gyűjtés, de önmagában nem jelenti a hulladékprobléma megoldását. Gyakori jelenség, hogy a szelektíven gyűjtés sikere ellenére a keletkező összes hulladék mennyisége továbbra is drámaian növekszik.

HULLADÉKCSÖKKENTÉS BÉCSBEN

Az 1.700.000 lakosú Bécsben 1997-ben egy lakos 384 kg háztartási hulladékot termelt. A települési hulladék mennyisége ebben az évben összesen 898.000 tonna volt. Ennek felét elégették, 23%-át újrahasznosították, 11%-a komposztálták és 16%-át lerakókra vitték.

A városban 1985-ben kezdődött meg a szelektív gyűjtés. A hulladékkezelést részben a lakosok (135.936.000 €/1997), részben a magánszektor (49.820.000 €/1997) finanszírozzák.

Bécsben helyi jogszabályt hoztak a szemétdíjról. Jelenleg a szelektíven gyűjtött hulladék elszállításáért nem kell fizetni. A város háromévenként **hulladékgazdálkodási tervet** készít, amely a hulladékmegelőzés módszereivel is foglalkozik. Ennek keretében útmutatást adnak az önkormányzati ügysztyályoknak a zöld közbeszerzésről, rendelkeznek a hulladékmegelőzési lehetőségek tudományos kutatásáról, továbbá biztosítják az anyagi keretet a közcélú tájékoztató kampányokra (plakátok, kiállítások, szórólapok, rádiós és televíziós hirdetések). A terv készítése során konzultálnak az ipar képviselőivel, a gazdák csoportjaival és a szakszervezetekkel.

A megelőzés érdekében a 90-es évek közepétől működtetik az alábbi tevékenységeket:

- Honlapot hoztak létre, hogy segítsék a cserekereskedelmet.
- Évente egyszer megrendezik a „javítások napját” (ilyenkor a lakosság ingyen vagy csökkentett áron veheti igénybe a javító szolgáltatásokat), és a javításokat végző műhelyekről komoly címlistát tesznek közzé.
- „Zöld Kisokos” füzeteket terjesztenek a lakosság körében (gyakorlati ötletek a háztartási hulladékok mennyiségének csökkentésére).
- A megelőzés érdekében a köztereken is kampányt folytatnak.
- A házi komposztálás sok helyen működik, de emellett biztosítják a szerves hulladék szervezett különgyűjtésének és elszállításának lehetőségét is.

A bécsi városvezetés készítettett egy **szimulációs programot** arról, hogy mi történne 2010-re, ha addig semmi nem változna a hulladékkezelés terén. **Az eredmény: 2010-re 2000-hez képest 40 %-kal nőne a városban keletkező hulladék tömege. A legjobb esetben is csak annyi várható, hogy a megelőzés hatására a növekedés 6 %-os lesz.** Bécsnek el kellett döntenie, hogy milyen módon próbál úrrá lenni a hulladékhegyek fölött. Az egyik lehetséges stratégia, hogy az egyre növekvő hulladékmennyiséget új égetőművek építésével próbálnák ártalmatlanítani, de a tanulmányok szerint a város számára pénzügyileg előnyösebb, ha inkább a hulladékmegelőzésbe fektetnek pénzt. Ezért a város úgy döntött, hogy az eredetileg tervezett új égetőművek beruházási költségének felét (25 millió eurót) a következő 10 évben hulladékmegelőzési akciókra költik.

Az új, 2010-ig szóló programcsomag, amelyet széles körű egyeztetéssel (civiliek, szakértők, stb.) dolgoztak ki, az alábbi elemeket tartalmazza:

- Tanácsadó szolgáltatást biztosítottak vállalatok számára (1999-2002).
- Környezetközponitú irányítás megszervezésére ösztönzik a közintézményeket, például az iskolákat, óvodákat, kórházakat. (Az ehhez kapcsolódó jelmondat: „Bécs a saját portáján söpröget!”)
- Útmutatókat adnak ki az ökológiailag felelős vásárláshoz (A termékek és szolgáltatások 12 csoportjára adnak ötleteket – pl. világítás, fertőtlenítés, tisztítószerek, járművek, irodai elektronikai eszközök, élelmiszer, építkezés, szállítás, karbantartás.)
- Javító szolgáltatásokról, bérleti lehetőségekről, alkalmi vételekről szóló kézikönyvek megjelentetését támogatják.
- Elektronikus börzét létesítettek a csere-bere elősegítésére.
- Létrehoztak egy civilekből álló csoportot, amely szigorúan ellenőrzi a kitűzött hulladékgazdálkodási célok megvalósulását.

További információ:

<http://www.erscp2004.net/downloads/papers/henriettegupfinger.pdf>

A HuMuSz megjegyzése: Látható, hogy Bécsben az önkormányzat sok olyan szemléletformáló munkát vállal fel, amit itthon civil szervezetek végeznek. A legjobb megoldás szerintünk az lenne, ha az önkormányzatok és a civil szervezetek ezen a téren minél több együttműködést tudnának kialakítani, s a jövőben minél inkább partnernek tekintenek egymást.

ÚJ ÉLETSTÍLUS BÉCSBEN

Bécsben a hulladék mennyiségének csökkentése került az első helyre. Nem csak szavakban, a költségvetésben is. Mint ahogy azt az előző fejezet részletesebben is ismertette 2000 és 2010 között évente 3 millió eurót költenek a hulladékképződés megelőzésére.

Európában a hulladékmegelőzési tervek ma általában a termékekre koncentrálnak, megpróbálják elérni az újrahasználatukat, az élettartamuk meghosszabbítását, és persze azt is, hogy a termékekből hasznosítás vagy ártalmatlanítás előtt vonják ki a veszélyes anyagokat. **Bécs egy lépéssel tovább megy, és a hulladék mennyiségét az emberek életmódjának megváltoztatásán keresztül kívánja csökkenteni.**

A tapasztalat az, hogy a különböző keresetű emberek hulladéktermelése is különböző. A hulladékmegelőzés szempontjából az osztrák társadalom két csoportra osztható:

1. Ausztria lakosságának 50%-a keresi az ország összjövedelmének 80 %-át (ezen belül 25% az összes pénz 53%-át)
2. A másik 50% kapja kézhez a maradék 20%-ot.

A 2. csoportba tartozó, **alacsony jövedelmű polgárokat** arra kell biztatni, hogy környezetvédelmi és gazdasági szempontból is kifizetődő termékeket vásároljanak. Ez azt jelenti, hogy tájékoztatással is segíteni kell őket abban, hogy a **tartós, javítható, minőségi árukat válasszák**. Ebbe a körbe tartozhatnak a miniatürizált és többfunkciós termékek is.

A **gazdagabbaknak** alapvető igényeik kielégítése nem jelent gondot, őket arra kell ösztönözni, hogy életstílusukat megváltoztatva a termékek helyett a **szolgáltatásokra költsék** pénzüket. A népszerűsített új életstílus lényege, hogy a jómódúak a kultúrára, társadalmi ügyekre, oktatásra és pihenésre költsenek, hiszen ezeknek az igényeknek a kielégítéséhez nagyon kevés materiális termékre van szükség. Ez azt jelenti, hogy mivel egy adott körzetben a vásárlóerő állandó, az immateriális fogyasztás növekedése automatikusan az anyagi fogyasztás, az erőforrás felhasználás és a hulladéktermelés csökkenésével jár. A jövőben az anyagi fogyasztásnak az **alapvető igények kielégítésére kell** koncentrálnia.

Bécs városa a szórakozás területén is határozott álláspontot képvisel. A szórakozás ma a többség számára tévénezést jelent, ami passzivitással és elszigetelődéssel jár. Bécs arra buzdítja polgárait, hogy **ne a szórakozás passzív befogadói legyenek**, hanem forduljanak a művelődés és az aktív tevékenységek felé. Bécsben nagyon sok koncert és színházi előadás közül lehet választani, de az otthoni társasjátékok is hasznosabbak, mint a tévézés.

A **szolgáltatások és a kultúra támogatása** nem csak környezetvédelmi szempontból előnyös, de a fogyasztók egyéni és közösségi jólétéhez is hozzájárul, ráadásul új, minőségi **munkahelyeket teremt**. A Bécsi Egyetem kutatása szerint az immateriális fogyasztás iránti kereslet korlátlanul nőhet, nem károsítja a környezetet és nem szipolyozza ki az erőforrásokat, ugyanakkor egyértelműen javára válik a helyi gazdaságnak és társadalomnak. Sőt, mivel az immateriális fogyasztás elsősorban a szociális és kulturális szolgáltatások igénybevételét jelenti, csak helyi termeléssel lehet kiszolgálni, ezért helyi munkahelyek teremtésével jár. Ebből következik, hogy az anyagi javakkal szemben a kulturális javak és szolgáltatások a meglévő létesítmények (például a több évszázados Bécsi Opera) közösségi és hosszú távú használatát ösztönzik, ráadásul sokkal több munkaerőt igényelnek, mint az árutermelés.

A HuMuSz megjegyzése:

A HuMuSz régóta próbálja meggyőzni a magyar társadalmat arról, hogy a valódi hulladékmegelőzés nem oldható meg a fogyasztási szokásaink átalakítása nélkül. Javasatainkat az 'Az a kincs, ami nincs' kiadványsorozatunk 3. kötetében foglaltuk össze.

<http://www.humus.hu/download/paradigmavaltas.pdf>

VILÁGHÁLÓS CSERE-BERE BÉCSBEN

Javítás, újrahaznát, kölcsönzés

A javítások támogatása csak egyik eleme Bécs város kampányának, emellett arra buzdítják a lakosokat, hogy használt cikkeket vásároljanak, új áruk vásárlása helyett pedig inkább kölcsönözzék a szükséges holmikat. Bécs végső célja, hogy polgárainak életstílusa megváltozzon, vásárlói szokásaik átalakuljanak. Azt szeretnék elérni, hogy az emberek addig használják a holmijaikat, ameddig azok élettartama tényleg visszafordíthatatlanul véget ér.

Bécsben 1997-ben és 1998-ban adtak ki **javítási kalauzokat**. Az utóbbi már 13 szakmában 850 címet, továbbá minden szakmában általános javítási tanácsokat tartalmaz. Ebből az útmutatóból 2002 végéig 75.000 példányt terjesztettek. 2003-ban a két kiadvány egyesítésével, javításával és kiegészítésével elkészült az új javítási kalauz.

Bécs Környezetgazdálkodási Ügyosztályának támogatásával 23 kis javítóműhely megalapította a **Bécsi Javítóhálózatot**. A tagsághoz a boltoknak meg kell felelniük bizonyos követelményeknek. A Hálózat telefonos ügyfélszolgálatot üzemeltet, amely a megrendeléseket a kívánt javítással foglalkozó boltok továbbítja.

A bécsi javítási, kölcsönzési és használt cikk kalauzok használói közül 75 főt kikérdeztek tapasztalataikról. Kiderült, hogy az útmutatók megjelenéséről a legtöbben az újságokból értesültek. A kiadványokban a legtöbben a barkácsszerszámok és háztartási berendezések rovatait keresték. A válaszadók 13 %-a a kiadvány birtokában többet javított, a kalauz forgatását 60 %-uk másoknak is ajánlotta.

A kampánnyal a város a vásárlókban és a cégekben egyaránt tudatosítani akarja, hogy javításokkal a keletkező hulladékok mennyisége jelentősen csökkenthető. A javítások nyilvánvalóan hozzájárulnak a környezet védelméhez, de **pozitív hatásuk lehet a regionális gazdaságra és a munkahelyteremtésre is**. A termelés területén munkahelyek szűnhetnek meg, de a szolgáltatási ágazatban új munkahelyek jönnek létre. Ez a munkahelyek decentralizálásával jár, növeli a foglalkoztatottak számát, és segíti a regionális gazdaság fejlődését. Az is előnyös, hogy a képzett munkaerő iránti kereslet növekszik. A város nyitott egy „Javítási és Szolgáltatási Központ”-ot, ahol a munkanélküliek munkahelyet találhatnak.

Használt áruk cseréje a világháló segítségével

Bécsben a használt áruk piacát ma már internetes cserefórum is segíti. A szolgáltatást 1999 márciusában az önkormányzat Környezetvédelmi Ügyosztálya és Hulladékgazdálkodási Főosztálya közösen hozta létre.

A bécsi használt cikk börzének négy nagy kategóriája: használt áruk, komposztálás, játékok és információ. A legutóbbin belül jól használható kereső segíti a tájékozódást a javítási útmutatóban, a kölcsönzési rovatban és a hulladékártalmatlanítási kézikönyvben. A használt cikk börzét magánszemélyek és cégek, bizományi árusok és tájépezészek egyaránt igénybe vehetik.

Honlap: <http://service.wien.gv.at/wab/>

Eredmények és további lehetőségek

Az elektromos és elektronikus berendezések a javítási és újrahasználati piac jelentős részét teszik ki. A bécsi „Javítási és Szolgáltatási Központ” minden évben kb. 400 tonna elektromos berendezést javít meg. Az önkormányzat bolhapiaca évente mintegy 450 tonna használt árut ad el. Ezek a tételek jelentősen hozzájárulnak a keletkező hulladékok mennyiségének csökkentéséhez.

A Városháza azt is felbecsülte, hogy a javítási kalauz és a használt cikk piac mennyivel járulhat hozzá a hulladékmegelőzéshez. A számításokat arra alapozták, hogy ténylegesen mennyi gépet javítottak meg, kölcsönöztek és adtak el használt áruként, és mennyi az egyes cikkek súlya. Az így kapott számot vetítették ki a Bécsben forgalmazott, s így 'kiváltott'

termékre. Az eredmény szerint a javítási kalauz 11 ezer tonnával, a használt cikk börze 1000 tonnával csökkentheti a keletkező hulladék mennyiségét.

További információ

honlap: <http://www.magwien.gv.at/index/abfall.htm>

A HuMuSz megjegyzése:

Használt cikk internetes börzék Magyarországon is működnek már. Ilyen például a

<http://groups.yahoo.com/group/budapest-mindeningyen/>

www.apronet.hu

<http://www.greenfo.hu/limlom/index.php?PHPSESSID=44c9d621d253edc659df03d0b7a80d88>

www.nemsitt.hu

<http://www.elektronline.hu/pannondxc/>

<http://apro.origo.hu/cserebere/index,,17,1.html>

<http://gportal.hu/portal/phon/>

<http://www.externet.hu/kereskinal/egyeb.html>

<http://www.szuperpiac.hu/kategoria.php?kod=4>

Ezek népszerűsítésére kellene törekedni.

A HuMuSz újrahasználati központok létesítését is szükségesnek tartja. Ezekben a központokban használt cikkeket (pl. elektronikai eszközöket, háztartási gépeket) lehetne átvenni (esetleg javíttatni) és kedvező áron eladni rászorulóknak, vagy a használt cikkek kedvelőinek. Ezzel jelentősen lehetne csökkenteni a keletkező hulladékok mennyiségét és az új termékek vásárlását.

HULLADÉKCSÖKKENTÉS GRAZBAN

Graz Ausztria délkeleti részének legnagyobb városa, lakosainak száma több mint 300 000. A városban az integrált hulladékgazdálkodás koncepciója már akkor megszületett, mikor 1983-ban megalapították a **Hulladékgazdálkodási Tanácsadó Testületet**. A testület mindjárt működésének kezdetén megfogalmazta céljait: megelőzés, újrahasznosítás, megtisztítás. A hulladékok szelektív gyűjtése Grazban intézményesen elfogadott alapelvnek számít. Ma Graz arra koncentrál, hogy a szerves anyagok körforgását megoldja, ennek érdekében **decentralizált komposztálóléhelyeket** hoznak létre. Emellett a városi hatóságok felhívják a lakosok figyelmét a hulladékcsökkentés jelentőségére.

1990 óta a város a hulladékgazdálkodás legfontosabb feladatának azt tekinti, hogy csökkentse a hulladéktermelést, továbbá megoldja a szerves hulladékok és a veszélyes hulladékok szelektív gyűjtését. Megkezdődött a komposztálótelepek építésének előkészítése, és célul tűzték ki a szennyvíziszap szennyező anyag tartalmának csökkentését.

1996 óta a hulladék mennyiségének csökkentésével külön munkacsoport foglalkozik, amely a célja megvalósítása érdekében aktívan keresi a kapcsolatot a város lakosságával. Kérdőíves felméréseket és telefoninterjúkat készítenek, és iskolai kampányokat szerveznek.

A tanácsadó testület a közelmúltban elkészítette a környezeti szempontból **ártalmas termékek listáját**. Céljuk egyrészt a vásárlói szokások megváltoztatása, másrészt az, hogy nyomást gyakoroljanak a gyártókra. A tanács külön hangsúlyt helyezett a **használt étolaj begyűjtésére és hasznosítására**. Az egész városban gyűjtőedényeket osztottak ki, a begyűjtött használt étolajat **biodízzé** alakítják, és kísérleti jelleggel az **önkormányzati járművek** üzemanyagaként felhasználják.

Graz a szelektív gyűjtési rendszerek fejlesztésében mindig élen járt. Most a **veszélyes hulladékokra** koncentrálnak, melyekből a város minden lakosa évente 1,6 kg-ot termel. A gyűjtést állandó és mobil gyűjtőhelyeken szakképzett személyzet végzi.

ÖKOVÁROS PROGRAM GRAZBAN

Graz hulladékgazdálkodási sikerei szorosan kapcsolódnak az Ökováros 2000 nevű környezetvédelmi programhoz. Graz szinte azonnal reagált a Riói Konferencián elfogadott „Feladatok a XXI. századra” című dokumentumra, és **1992 júliusában jóváhagyta az Ökováros 2000 programot, ami a riói ajánlások helyi alkalmazása**. A természeti tőke (víz, levegő, talaj) megvédésének hagyományos fogalma mellett ekkor kapott egyre nagyobb hangsúlyt a **megelőzés**. Az Ökováros 2000 kilenc fő tevékenységi körrel foglalkozik, többek között a zajcsökkentéssel, a levegőtisztasággal és az organikus mezőgazdasággal. A hulladékgazdálkodással kapcsolatban az Ökováros 2000 átfogó célokat fogalmaz meg. A program azt javasolja, hogy 2000-re a régióban képződő **hulladék térfogatát 13%-kal csökkentsék**. Másodszor a program azt tűzi ki célul, hogy a **kereskedelmi és ipari hulladék 30%-kal csökkenjen**. Végül a **veszélyes hulladékok mennyiségének 50%-os csökkentését** tartja szükségesnek.

A város felismerte, hogy az ambiciózus célok elérésére csak összefogással van esély, ezért felállított egy **interdiszciplináris munkacsoportot**, amely biztosítja a kutatóintézetek, civil szervezetek, a kereskedelem és az ipar valamint az önkormányzat közötti kapcsolatot. Ráadásul annak érdekében, hogy a helyi szakmapolitikai tevékenységek összhangban legyenek a hulladékcsökkentési célkitűzésekkel, az önkormányzat intenzív párbeszédet kezdeményezett az ügyosztályok között.

„ÖKOPROFIT” VÁLLALATOK GRAZBAN

A város az arra érdemes vállalatoknak évente odaítéli az Ökoprofit címet. A jelölteknek bizonyítaniuk kell, hogy a kérdéses időszakban **csökkentették a hulladéktermelésüket** és a szennyező anyag kibocsátásukat. Ezen kívül megvizsgálják az előző évi környezetvédelmi tervük teljesülését, és a következő évre elkészített környezetvédelmi akciótervüket. Az „Ökoprofit vállalat” cím elnyerése a cégnek elismertséget biztosít, ami piaci előnyökkel is jár. Az Ökoprofit program valóban kedvező hatással van a helyi gazdaságra. Az Ökoprofit klub évente 15 taggal gyarapszik, a cégek és a helyi környezetvédelmi ügyosztályok közötti kapcsolatok szorosabbá válnak.